

# Η εφαρμογή του δείκτη ΡΑΤΗ στη Μ.Ε.Θ. του Γενικού Νοσοκομείου Τρικάλων



**Τραυματισμοί από βελόνα**

**Καλλιτσάρη Σταυρούλα  
Ειδικός Ιατρός Εργασίας**



# Η ανάγκη λήψης μέτρων για πρόληψη τραυματισμών από αιχμηρά



- Οι τραυματισμοί από αιχμηρά αντικείμενα αποτελούν πάγιο κίνδυνο για τους επαγγελματίες υγείας
- Έχουν ως αντίκτυπο υψηλό κόστος
- Ξεκίνησε το 2014 στη ΜΕΘ του ΓΝΤ η εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου προγράμματος πρόληψης τραυματισμών από βελόνα
  - Εκπαίδευση εργαζομένων
  - Έκδοση τοπικών κατευθυντήριων οδηγιών
  - Αποτελεσματικά συστήματα απόρριψης αιχμηρών
  - Εφαρμογή του δείκτη PATH για τρύπημα από βελόνα

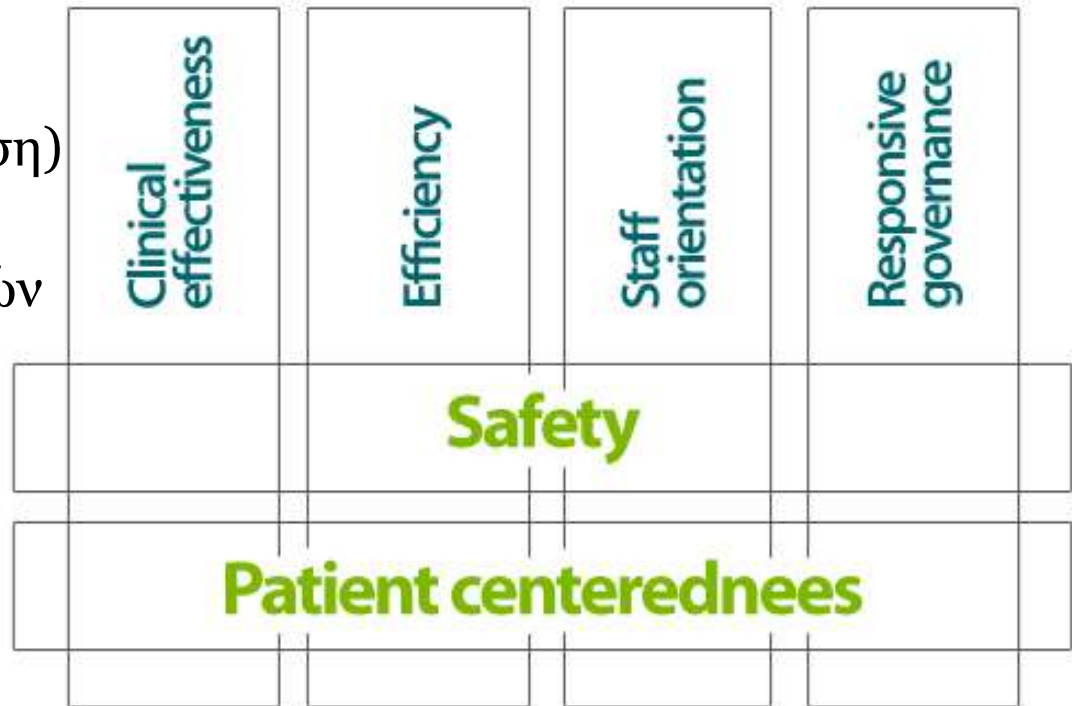
# Ο δείκτης PATH



- το Περιφερειακό Γραφείο για την Ευρώπη του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας ανέπτυξε και έθεσε σε εφαρμογή το 2003 το πρόγραμμα ***PATH-Performance Assessment Tool for Quality Improvement in Hospitals*** με στόχο τη δημιουργία ενός πανευρωπαϊκού δικτύου Νοσοκομείων
- Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας τα τελευταία χρόνια επικεντρώνεται ολοένα και περισσότερο στη **βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας**, οι οποίες καθορίζουν σε σημαντικό βαθμό το γενικότερο επίπεδο υγείας ενός πληθυσμού.
- Το πρόγραμμα **εξετάστηκε πιλοτικά σε 66** Νοσοκομεία διαφορετικών χωρών (Βελγίου, Δανίας, Γαλλίας, Σλοβακίας, Καναδά, Νοτίου Αφρικής) από το Φεβρουάριο του 2004 έως τον Μάρτιο του 2006
- Το πρόγραμμα περιλαμβάνει **17 βασικούς δείκτες** – οι χώρες μπορούν να χρησιμοποιήσουν επιπλέον δείκτες ακολουθώντας τα σχετικά πρωτόκολλα

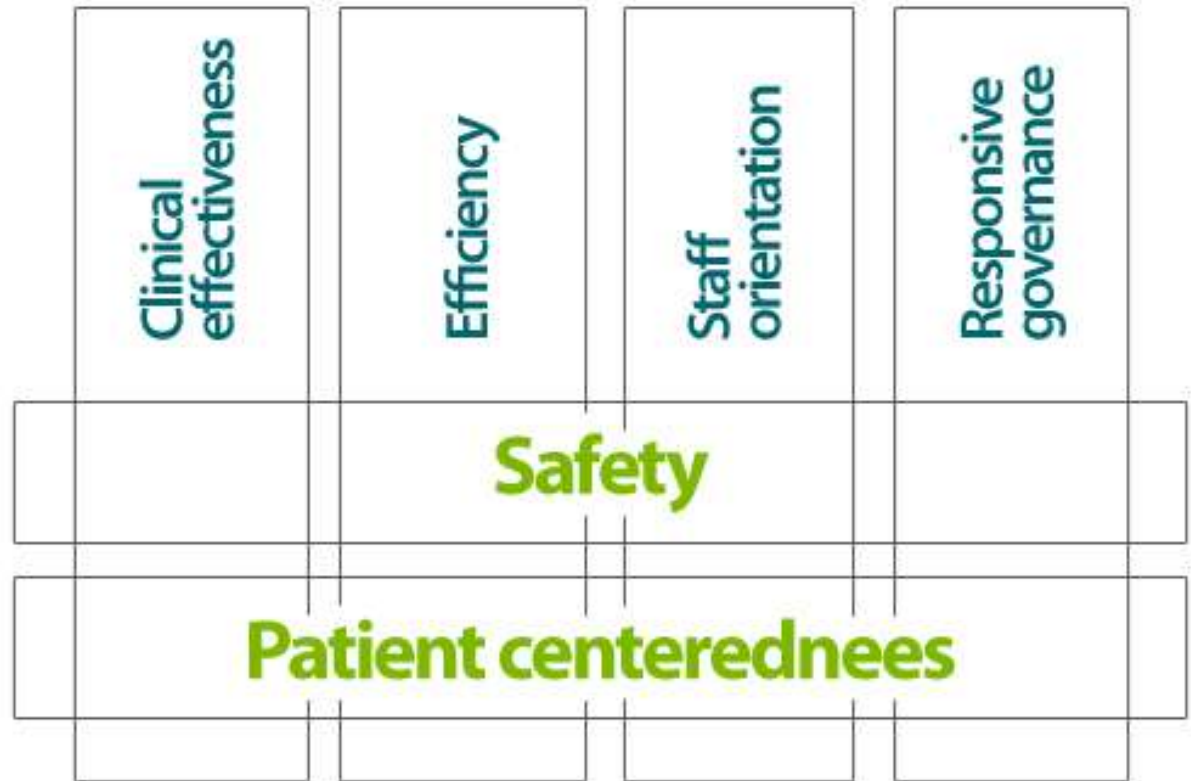
# Διαστάσεις του προγράμματος ΡΑΤΗ

1. Κλινική αποτελεσματικότητα (ορθότητα κλινικών πρακτικών, επίτευξη στόχων περίθαλψης )
2. Αποδοτικότητα (βέλτιστη χρήση πόρων, παραγωγικότητα)
3. Προσανατολισμός προσωπικού (επάρκεια κατάρτισης, εκπαίδευση, ικανοποίηση)
4. Ανταπόκριση των παρεχόμενων υπηρεσιών στις ανάγκες της κοινότητας (ισότιμη πρόσβαση, δημόσια υγεία)



# PATH model

5. Ασφάλεια (ασθενών, προσωπικού, περιβάλλοντος)
6. Παροχή υπηρεσιών με επίκεντρο τον ασθενή (διαδικασίες επικοινωνίας, εμπιστευτικότητα, αξιοπρέπεια)



# Δείκτης ΡΑΤΗ – τραυματισμός από βελόνα



- Αφορά τα τραύματα που προκαλούνται από βελόνες ή άλλα αιχμηρά αντικείμενα τα οποία εκ παραδρομής τρυπούν το δέρμα και μπορεί να οδηγήσουν σε έκθεση σε αίμα ή άλλα σωματικά υγρά
- Αριθμός αναφερόμενων τραυματισμών από βελόνα ανά επαγγελματία υγείας (σε μονάδα ισοδύναμου πλήρους απασχόλησης) ανά ημερολογιακό έτος
- Ο δείκτης προκύπτει από κλάσμα που έχει αριθμητή και παρονομαστή:
  - **Αριθμητής:** Αριθμός αναφερόμενων τραυματισμών από βελόνα.
  - **Παρονομαστής:** Αριθμός επαγγελματιών υγείας εκφρασμένος σε μονάδες πλήρους απασχόλησης

# Το πρωτόκολλο



- Ορισμός και αρμοδιότητες υπευθύνου και αναπληρωτή υπευθύνου
- Ακριβείς ενέργειες του εργαζόμενου μετά από σχετικό συμβάν (επικοινωνία με υπευθύνους, έγγραφα & έντυπα, χρόνοι)
- Αναρτήθηκαν σε εμφανή κοινόχρηστο χώρο του νοσηλευτικού και ιατρικού προσωπικού τα σχετικά έντυπα για προφύλαξη πριν και μετά το ατύχημα και τα τηλέφωνα επικοινωνίας με τους υπευθύνους
- Έντυπα :
  - Έντυπο\_1\_ Οδηγίες
  - Έντυπο\_2\_ Καταγραφής ατυχήματος
  - Έντυπο\_3\_ Συγκατάθεσης για την λήψη δεικτών από τον ασθενή

# Εφαρμογή του Δείκτη ΡΑΤΗ



- Κατά τη διάρκεια του έτους 2015 το πρωτόκολλο εφαρμόστηκε στο τμήμα με επιτυχία
- Στη μονάδα μας καταγράφηκε ένας τραυματισμός με αιχμηρό





# Στόχοι του Δείκτη ΡΑΤΗ



- Η εφαρμογή κοινού δείκτη αποτελεί ένα πολύτιμο εργαλείο τόσο για την **ανταλλαγή εμπειριών** σε θέματα λειτουργίας με τμήματα της Ελλάδας και του εξωτερικού
- **Αποτύπωση της υπάρχουσας κατάστασης** στο εκάστοτε ίδρυμα
- Ενημέρωση όλων των εργαζομένων ώστε να **δηλώνονται** όλα τα περιστατικά
- Σαφείς **οδηγίες** πρόληψης αλλά και αντιμετώπισης μετά το συμβάν (νύχτα, σαββατοκύριακο)
- Άντληση γνώσης από τέτοιου είδους ανεπιθύμητα συμβάντα και να **μείωση της συχνότητας εμφάνισής τους**
- Το ΡΑΤΗ έχει σχεδιαστεί για «**εσωτερική**» χρήση ως μοχλός για αυτοβελτίωση
- Δεν να χρησιμοποιείται σε καμία περίπτωση ως μέσο «**εξωτερικής**» αναφοράς ή επιβεβαίωσης

# Δείκτης ΡΑΤΗ – χρήσιμα συμπεράσματα



- Εξετάζει τις συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας στο χώρο εργασίας
- Οι περισσότεροι τραυματισμοί συνδέονται με μερικά μόνο είδη βελόνων και αιχμηρών αντικειμένων
- Τα **ποσοστά τραυματισμών** που καταγράφονται σε μελέτες είναι πολύ **υψηλότερα από τα ποσοστά που λαμβάνουμε** από αναφορές στο πρόγραμμα ΡΑΤΗ
- **Θα ήταν σκόπιμο να εξεταστούν σε συνάρτηση με το δείκτη ΡΑΤΗ**
  - Δαπάνες εκπαίδευσης
  - Φόρτος εργασίας (TISS28)

# Ο δείκτης ΡΑΤΗ ως εργαλείο πρόληψης



Ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα πρόληψης τραυματισμών από βελόνα θα περιελάμβανε τις ακόλουθες πτυχές:

- εκπαίδευση εργαζομένων
- έκδοση τοπικών κατευθυντήριων οδηγιών
- αποτελεσματικά συστήματα διαχείρισης και απόρριψης αιχμηρών
- προγράμματα επιτήρησης
- βελτιωμένο σχεδιασμό εξοπλισμού

# Ευχαριστώ για την προσοχή σας



**Performance Assessment Tool**  
for **Quality Improvement in Hospitals**



# Βιβλιογραφία



- PATH, Performance Assessment Tool for Quality Improvement in Hospitals, World Health Organization 2007
- Εργαλείο αξιολόγησης της απόδοσης για τη βελτίωση της ποιότητας στα Νοσοκομεία, Φύλλα περιγραφής δεικτών '09/10, Επιμέλεια Κειμένου (με τη συμβολή της εταιρίας Lexicon):Σανίδα Γεωργία, Μαβίδου Φωτεινή, Τμήμα Βελτίωσης και Ελέγχου Ποιότητας 3ης Δ.Υ.ΠΕ., Νοέμβριος 2013
- US National Institute for Occupational Safety and Health: Preventing Needlestick injuries in health care settings. <http://www.cdc.gov/niosh/2000-108.html>
- Hanrahan A, Reutter L [1997]. A critical review of the literature on sharps injuries: epidemiology, management of exposures and prevention. *J Adv Nurs* 25:144–154.
- Porta C, Handelman E, McGovern P [1999]. Needlestick injuries among health care workers: a literature review. *Am Assoc Occup Health Nur J* 47(6):237–244.
- Trinkoff AM, Le R, Geiger-Brown J, Lipscomb J. Work schedule, needle use, and needlestick injuries among registered nurses. *Infect Control Hosp Epidemiol.* 2007 Feb;28(2):156-64.
- Canadian Centre for Occupational Health & Safety:[http://www.ccohs.ca/oshanswers/diseases/needlestick injuries.html](http://www.ccohs.ca/oshanswers/diseases/needlestick%20injuries.html)